

1. Parunāsim pa tālruni? Nē, parunāsim par tālruni!

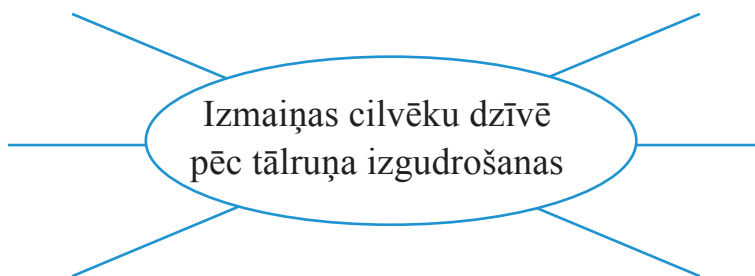
1. uzdevums.

1.1. Atbildi uz jautājumiem! Pārrunā tos ar klasesbiedriem!

Jautājumi sarunai

- Kā, tavuprāt, cilvēki sazinājās, kad nebija mobilo tālruņu?
 - Kā, tavuprāt, cilvēki sazinājās, kad nebija izgudrots tālrunis?
 - Kā, tavuprāt, mainījās cilvēku dzīve, kopš tika izgudrots tālrunis?
- Veido domu karti!

1.2. *Strādā pāri!* Veidojiet domu karti, izmantojot secinājumus, kādi radās sarunas laikā!

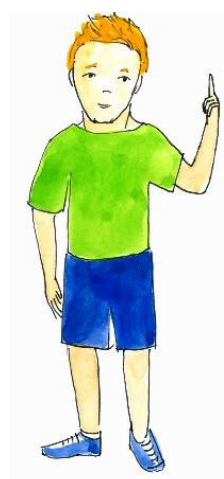

2. uzdevums.

2.1. Lasi teikumus! Skaidro izcelto vārdu nozīmi!

- Reiz es aizdomājos, kāda būtu mana diena bez mobilā **tālruņa**.
- – Piezvani man vakarā!
– Kāds ir tavs **telefons**?
- **Telefons** atkal sāka zvanīt.
- Ar cieņu,
Vilis Skujiņš
tālrunis 27521xxx

Tālrunis? Bet varbūt telefons?

Pārbaudi vārdu *telefons* un *tālrunis* nozīmi vārdnīcā, piemēram, tezaurs.lv! Vai abiem vārdiem ir vienāda nozīme?

2.2. Kā, tavuprāt, vārdi “telefons” un “tālrunis” radušies?
Izmantojot vārdnīcas (piemēram, letonika.lv), noskaidro

- kā citās valodās skan vārds “telefons”;
- no kuras valodas tas radies un ko tas nozīmē!

3. uzdevums.

Lasi tekstu no A. Kleibornas un A. Larkama grāmatas “Izgudrojumu vēsture” un noskaidro

- kurš ir telefona izgudrotājs,
- kā darbojās pirmais telefons!

Telefona izgudrošana

Aleksandrs Greiems Bells kļuva slavens ar telefona izgudrošanu. Daudziem izgudrotājiem bija līdzīgas idejas, taču Bella izgudrotais telefons darbojās!

Ziņojums pa vadiem

19. gs. 70. gados Bostonā ASV skotu izcelsmes izgudrotājs Aleksandrs Greiems Bells centās uzlabot telegrāfu, lai varētu pārraidīt vairākus signālus vienlaikus. Telegrāfs ir kodētu ziņojumu pārraide ar elektrisku signālu pa vadiem lielā attālumā. 1874. gadā eksperimentējot viņam radās cita ideja. Viņš saprata, ka cilvēka runu var pārveidot elektriskā signālā un pārraidīt pa vadiem.

Bells un viņa asistents Tomass Watsons slepeni strādāja pie šīs idejas vairākus mēnešus, līdz 1875. gadā viņiem izdevās pārraidīt dažas skaņas.

Sacensība par patentu

Lai gan Bella telefons nevarēja pietiekami skaidri pārraidīt cilvēka runu, viņš tomēr 1876. gada 14. februārī iesniedza patenta pieteikumu. Tajā pašā dienā, tikai divas stundas agrāk cits izgudrotājs Eliša Gejs arī bija iesniedzis patenta pieteikumu savam telefonam. Taču Bella pieteikums tika apstrādāts vispirms. Vēlāk Grejs apstrīdēja viņa patentu, taču Bells uzvarēja. Tādējādi Bella telefons tika ierakstīts izgudrojumu vēsturē.

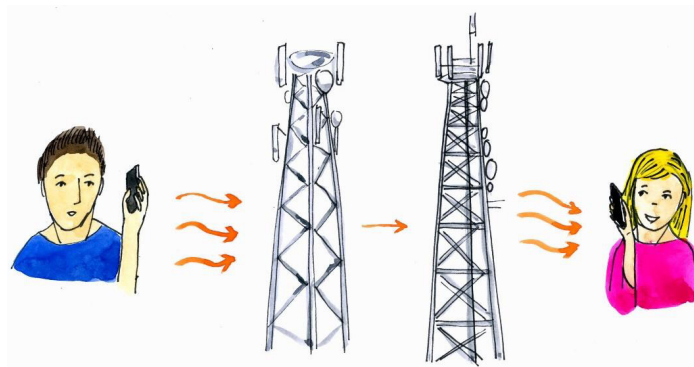
Patents – dokuments, kas apliecina izgudrotāja tiesības uz savu izgudrojumu.

“Watson, nāciet šurp!”

Bells strādāja pie telefona uzlabošanas, līdz tas darbojās normāli. 1876. gada 10. martā Tomass Watsons, kurš atradās citā istabā, skaidri sadzirdēja Bella teikto slaveno frāzi: “Mister Watson, nāciet šurp! Es vēlos jūs redzēt.”

Mūsdienu telefons

Stacionārie telefoni arī mūsdienās darbojas līdzīgi kā Bella telefons, pārveidojot skaņu elektriskos signālos, taču skābes un adatas vietā ir mūsdienīgas elektroniskas ierīces. Daudzi cilvēki mūsdienās lieto mobilo telefonus, kuri darbojas citādi – izmantojot radioviļņus.

4. uzdevums.

4.1. Salīdzini saziņu pa tālruni agrākos laikos un mūsdienās! Uzraksti, kas tām ir kopīgs, kas – atšķirīgs?

Attēli: Pixabay un Freeimages

Kopīgais

Atšķirīgais

4.2. Kas, tavuprāt, šajā jomā varētu mainīties nākotnē?

4.3. Uzzīmē nākotnes tālruni! Pastāsti par to!

5. uzdevums.

Vai mobilo tālruni lieto tikai saziņai? Kādiem nolūkiem vēl to lieto?

Veido domu karti un stāsti!

6. uzdevums.

Pajautā vecākiem vai citiem pieaugušajiem!

- Kādi tālruņi bija viņu bērnībā?
- Cik daudz un kādam nolūkam tos lietoja?
- Vai viņiem mājās bija tālrunis?
- Cik gados viņi tika pie sava mobilā tālruņa?